

WAS THE NEW TESTAMENT ORIGINALLY GREEK?

မူရင်းဓမ္မသစ်ကျမ်းကို ဂရိဘာသာဖြင့် ရေးသားခဲ့သလား။

သန့်ရှင်းမြင့်မြတ်သည့် ယားဝေး၏ နာမတော်ကို ငြင်းဆန်ဖိလာကြသူတို့သည် ဓမ္မသစ်ကျမ်းကို ဂရိဘာသာဖြင့် ရေးသားခဲ့သည်ဟု မှားယွင်းစွာ ယုံကြည်ကြ၏။ ဒီလူတွေအနေနဲ့ လက်ရှိ ဓမ္မသစ်ကျမ်းစာများဟာ ဂရိဘာသာဓမ္မသစ်ကျမ်းမှ ဘာသာပြန်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ဓမ္မဟောင်း (ဟေဗြဲ) ကျမ်းတွင် ပါရှိသည့် ယားဝေးနှင့် ယားစွား နာမတော်များ အသုံးပြုရန် အရေးကြီးပါဘူးဟု စွဲမြဲစွာ ယုံကြည်ထားကြသည်။ ဒါဟာ အမှန်တကယ်လား။ ဒီနေရာမှာ ကျွန်ုပ်တို့ မူလလက်ဟောင်းဟေဗြဲဓမ္မသစ်ကျမ်းစာများကို လက်ရှိအချိန်အထိ ထင်ရှားစွာ တွေ့ရှိရသည့် အကြောင်းနှင့် ယနေ့ခေတ်ဝတ်ပြုခြင်းဟာ “အထက်က ပေးအပ်ခဲ့ပြီးသော ယုံကြည်ခြင်း” တရားမှ လမ်းလွဲကြခြင်းအကြောင်းတို့ကို လေ့လာတွေ့ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မူရင်း ဓမ္မသစ်ကျမ်းများကို ဂရိဘာသာဖြင့် ရေးသားခဲ့သည်ဟု ခံယူသောသူတို့သည် ယားဝေးနာမတော်မြတ်ကို အစားပြုရန် “ဘုရားသခင်” God (Old English from Angle- Saxon German) သို့မဟုတ် James Moffatt အသုံးပြုခဲ့သော " Eternal" “ထာဝရဘုရား” စသည်တို့ကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ အသုံးပြုကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့ပါသော်လည်း၊ ယားဝေးဟူသောမည်ကို ကျွန်ုပ်တို့လူသားအားလုံးအတွက် ယားဝေးကိုယ်တိုင် ဖွင့်ပြပေးအပ်ခဲ့သော ထာဝရပဋိညာဉ် နာမတော် တစ်ပါးတည်း ဖြစ်နေပါသည်။

“တဖန် ဇလိုဟိမ်း (ဘုရားသခင်)က၊ သင်တို့ဘိုးဘေးများ၏ ဇလိုဟိမ်း၊ အာဗြဟံ၏ ဇလော၊ က္ကဇာက၏ ဇလော၊ ယာကုပ်၏ဇလောတည်းဟူသော ယားဝေး (Yahweh)၊ ငါ့ကို သင်တို့ရှိရာသို့ စေလွှတ်တော်မူပြီဟု က္ကသရေလအမျိုးတို့အား ပြောရမည်။ ထိုအမည်သည် အစဉ် ငါ့အမည် ဖြစ်၏။ လူမျိုးအစဉ်အဆက်မပြတ် ငါ့ဘွဲ့နာမတော်ဖြစ်၏။” (ထွက် ၃:၁၅)

ဒီမှာ တစ်ခုထူးဆန်းတာကတော့၊ Moffatt အနေနှင့် ‘Yahweh’ ယားဝေးအစား အခြား 'The Eternal' ထာဝရဘုရား ဟူသောအစားထိုး အမည်နာမကို သူ၏ ဘာသာပြန်ရာတွင် အသုံးပြုမှုကို လေးလေးနက်နက် တောင်းပန်စကားဆိုခဲ့ပါသည်။ သူရေးသားထားသော စကားများတွင် -

ဒီဟာကို ဖတ်သောအခါမှာ 'Yahweh' ယားဝေးဟု အသံထွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး-ဒီခေတ်အခါမှာ လူအများစုက 'Jehovah' ဟု မှားယွင်းစွာ လက်ခံထားရှိတဲ့အရာ ဖြစ်ပါသည်။ ဒီကျမ်းကို မူရင်းဘာသာ (ဟေဗြဲ) လေ့လာသူများအတွက်ဆိုလျှင် 'Yahweh' ယူ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေဖို့ ဝန်မလေးပါကြောင်း။ သို့သော် ကျွန်ုပ်သည် ပြင်သစ် (စကော်လာ) ကျမ်းကတိများနှင့် (Mathew Arnold) တို့၏ ထုံးတမ်းနည်းများကို မနှစ်သက်ပါ။ ဒီနေရာမှာ Eternal တို့ Lord of hosts တို့ကို သုံးခြင်းအားဖြင့် မူလ ဟေဗြဲလူမျိုးများရဲ့ သမိုင်းကျိုးကြောင်း ဆက်စပ်မှုတို့ကို မှေးမှိန်စေနိုင်ကြောင်းနှင့် လူမျိုးတစ်မျိုးရဲ့ စကားလုံးအသုံးနှုန်းများကို စိတ်ပျက်ခဲ့ရကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

Moffatt ပြောချင်တာကတော့ ‘ယားဝေး’ နာမတော်ကို အစားထိုးသော ‘ထာဝရဘုရား’ The Eternal သုံးစွဲသူများသည် သမ္မာကျမ်းစာကို နက်နက်နဲနဲ သင်ယူလေ့လာသော ကျောင်းသား/သူများ မဖြစ်နိုင်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူတို့သည် ‘ယားဝေး’ ဟူသော ထာဝရပဋိညာဉ် နာမတော်ကို လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ စားထုံးဘွဲ့နာမများနှင့် ရောင့်ရဲတင်းတိမ်နေကြသောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။

Moffatt ထပ် သဘောတူညီတာကတော့ မူရင်းဘာသာများကို လေ့လာသောသူ (သို့) ကောင်းသော ကျမ်းစာသင်ယူသူများသည် ဖန်ဆင်းရှင်၏အမည်ကို ‘ယားဝေး’ဟု သိရှိနားလည် ခေါ်ဆိုနေကြောင်း။ ထို့ပြင် ‘ယားဝေး’ နေရာတွင် ‘ထာဝရအရှင်’ ဟု အသုံးပြုသူများသည် ဘွဲ့နာမများဖြစ်လို့ God၊ Lord တို့ မှားယွင်းမှုကို ဝန်ခံကြောင်း ပြောဆိုခဲ့သည်။ စစ်မှန်သော နှိပ်ချမှုက ဖန်ဆင်းရှင်ကို သူကိုယ်တိုင် ရွေးချယ် ပေးအပ်ခဲ့သောပဋိညာဉ် နာမတော်ဖြစ်သည့် ‘ယားဝေး’ ဖြင့် ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

အနန္တတန်ခိုးရှင် ဖန်ဆင်းရှင်သည် သူ၏ဖန်ဆင်းတဲ့အရာအားလုံးက သူ့ကို ဘယ်လိုခေါ်ဆိုရမည်ကို ပြောထားပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိတို့ ကြိုက်နှစ်သက်သောအရာနှင့် သူ့ကို ခေါ်ဆိုနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ သား/သမီးတို့ သည် မိမိတို့ မိဘများကို ကြိုက်ရာအမည်နာမများကိုပေး ခေါ်ဆိုနိုင်သည့်တိုင်အောင် ကျွန်ုပ်တို့ ဖန်ဆင်းခြင်းခံ လူသားများအနေဖြင့် မိမိတို့ ဖန်ဆင်းရှင်ကို မည်သို့နည်းနှင့်မှဖြင့် အမည်တပ် ခေါ်ဆိုရမည် မဟုတ်ပါ။

ယာဝေးရဲ့ နာမဟာကမ္ဘာတည်သရွေ့ ပြောင်းလဲမည်မဟုတ်ပါ။ သူက ဟေဗြဲစကားကို နားလည်သောသူ နှင့် ထိုစကားကိုပြောသောသူတို့ထံ ဖွင့်ဟထားခဲ့သည့် အမည်နာမများကို Transliterated (နဂိုရှိတဲ့သံနန်း၊ သံထား) အတိုင်း ကူးယူရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဖြင့် တစ်ခြားဘာသာစကားများသို့လည်း အနီးစပ်ဆုံးသော အသံတို့နဲ့ ရရှိမည် ဖြစ်သည်။

ယုံကြည်သူ ဟီဗူးများ ဂရိစာကို ရေးသားခဲ့သလော။

ဓမ္မသစ်ကျမ်းတစ်ခုလုံးဟာ ဟေဗူးကို မိခင်ဘာသာအဖြစ် အသုံးပြုသော အီစရေးအဲလ် လူမျိုးများက ရေးသားခဲ့ခြင်း ဖြစ် (အနည်းငယ် ဆင်ချင်ပေးနိုင်မည့် လူကာကလွဲလို့)၏။ ဒီအချက်က တကယ်တမ်း မူရင်း ဓမ္မသစ်ကျမ်းများကို ဂရိလို ရေးသားထားခဲ့ခြင်းလောဟု မွေးခွန်းထုတ်စရာ ဖြစ်လာပါသည်။ တစ်ချို့ဝေဖန်သူများ ကတော့ဖြင့် ဤဓမ္မသစ်ကျမ်းများကို ရေးသားထားခဲ့သည့် စာရေးသူများ၏ ဂျူးဩဝါဒ ပို များပြားသော်လည်း ၎င်းကို ဂရိဘာသာ ဖြင့်သာ ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု လက်ခံထားကြသည်။

ဒါပေမဲ့လည်း အရည်အချင်းရှိ ကျမ်းတတ်ပညာရှင်အဖွဲ့တစ်ချို့က ဓမ္မသစ်ကျမ်းများကို ဟေဗြဲဘာသာ (သို့) အာရာဗြဲ ဟေဗြဲ၏ ညီအစ်ကိုဘာသာစကား) ဖြင့် ရေးသားခြင်းဖြစ်သည်ဟု ခိုင်လုံသော အချက်အလက် များဖြင့် ကာကွယ် ပြောဆိုပြန်ပါသည်။

“စာရေးသူတွေက ဟီဗူးများဖြစ်ကြပြီး၊ ဂရိဘာသာစကားကို အသုံးပြုသော်လည်း အတွေးနှင့် ဖကားဌာ တွေကတော့ ဟေဗူးသာ ဖြစ်ခဲ့ကြောင်း။ တကယ်လို့ ဂရိဓမ္မသစ်ကျမ်းသည် မူရင်းဟေဗြဲ (သို့) အာရာဗြဲမှ ကူးယူ မှတ်သွင်းခြင်းခံရသောကျမ်းများ ဖြစ်ပါက ထိုကျမ်းများဖတ်ရာတွင် ကျိုးကြောင်းစီလျော်မှုရှိပြီး နားလည်လွယ် မည်ဖြစ်သည်။ Dr.E.W Bullinger, Companion Bible (app.94)

ကျွန်ုပ်တို့သည် ခရစ်ယာန်ဘာသာက ဂျူးဘာသာမှတစ်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောအချက်ကို မမေ့လျော့သင့်ပေ။ ရှင်ပေါလုရေးသားထားသော ပေးစာများ၌ အာရှမိုင်းနား၊ ဂရိနှင့် ရောမ ဒေသများ၌ရှိနေကြသော ယုံကြည်သူ အသင်းတော်များထံသို့ ရေးပို့သော စာများဖြစ်သည်။ အဲဒီနေရာအနံ့ ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိသော နဂိုယုံကြည်သူများဟာ ဟေဗူးအသိုင်းအဝိုင်းမှ ဆင်းသက်လာကြသူများဖြစ်၏။ ထို့နောက် အဲဒီပေးစာများကို ဂရိဘာသာ စကားပြောဆို နေသည့် ယုံကြည်သူများ အသုံးပြုဖို့ ဂရိဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရေးသားထားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ (Holy Bible from the Peshitta, George. Lamsa, P.Xi.)

ကျွန်ုပ်တို့နားလည်ထားသည်မှာ ပီတာနှင့် ယောဟန်နှစ်ဦးသည် ကျောင်းမနေဘဲ ဝိုးဝိုးသာမန်လူနှင့် (သို့) စာမတတ်သူများအဖြစ် သိရှိထားပါသည်။ “ထိုသူတို့သည် ပေတုနှင့် ယောဟန်တို့၏ ရဲရင့်ခြင်းသတ္တိကိုမြင် လူတတ်မဟုတ်၊ လူသာမညသာဖြစ်သည်ကို သိမှတ်သဖြင့် အံ့ဩ နေကြ၏။” (တမန် ၄:၁၃)

ပီတာသည် ယာကုပ်နှင့် ဟောဟန်တို့နှင့်အတူ တံငါသည်များဖြစ်ကြပါသည်။ ဒီလိုနဲ့ လူကို များသော တံငါများ ဖြစ်လာကြသောအခါမှာလည်း သူတို့ရေးသားခဲ့သည့် ကျမ်းများကို ဒုတိယဘာသာဖြစ်နေသော ဂရိဘာသာသို့ ရေးနိုင်ဖို့ဟာ ခက်ခဲလှသည့် အရာဖြစ်နေပြီး၊ သူတို့အနေဖြင့် မိမိတို့ရဲ့ မိခင်စကားဖြစ်သော မောဗြဲဘာသာဖြင့် ရေးသားနိုင်ကြမည်တော့အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်တွင် ဂါလိလဲနှင့်စာလျှင် Caesaria စသောမြို့ကြီးပြကြီးနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံ အများအပြားတွင် ဂရိဘာသာကို စီးပွားကုန်သွယ်ရာ၌ အသုံးပြုကြ

သော်လည်း၊ ၎င်းကို တန်ဖန်တော်များနှင့် ဗိမန်တော်တို့၌ နေ့စဉ်သုံး ဘာသာစကားတစ်ရပ်တော့မဖြစ်ခဲ့ပါ။

ဂရိဘာသာဟာ တကယ်တော့တိကျလှသည့် ဘာသာရပ်ဖြစ်ပြီး ဟေဗြဲကတော့ ကဗျာဆန်ဆန် ရေးသားထားသည့် ဘာသာရပ်ဖြစ် ၊ ဂုဏ်ရည်တူစကားလုံးများ၊ ဥပမာဆန်စကားလုံးများနှင့် ပုံပြင်ဆန် စကားလုံးအများအပြားပါသည်။ (ဟေဗြဲ ကျမ်းစာတွင် မတူညီသော စလုံးပေါင်း ၈၂၁၉၈ ှနေ့စဉ်တွင် အင်္ဂလိပ် ဘာသာ၌ ၅၅၀ ၀၀၀ စကားလုံးရှိနေပါသည်။) နာမည်ကြီးဂျူး သမိုင်းပညာရှင် Flavius Josephus ကသူသည် အခြားသောသူလူမျိုးများ ထက်သာ ဟေဗြဲဘာသာကို ကျွမ်းကျင်သော်လည်း ဂရိဘာသာနှင့် ပတ်သက် တော့ ဘယ်တော့မှ(မှန်မှန်ကန်ကန်) အသံထွက်ဆိုနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ဟု ရေးသားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် “ ကျွန်ုပ်တို့ နိုင်ငံသားများအနေနဲ့ တခြားနိုင်ငံအများအပြား၏ ဘာသာရပ်လေ့လာခြင်းကို အားမပေးခဲ့ပါ ” ဟု ပြောထားခဲ့သေးသည်။

Josephus ကဆက်လက် ဖွင့်ပြထားသည်မှာ ဂရိလူမျိုးများက ထိုင်းနိုင်ငံဟောင်းများကို သူတို့၏ အမည်နာမများအားဖြင့် ခေါ်ဆိုတတ်မှတ်လေ့ရှိကြသည့် Antiqu.v, ဟေဗြဲအမည်များကို သူတို့ထုံးစံအတိုင်း လဲလှယ်သုံးစွဲခဲ့ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဟေဗြဲနာမည်အချို့ ဂရိတွေးခေါ်ဆန်ဆန်ဖြင့် အင်္ဂလိပ်စာများတွင် တွေ့ရပါသည်။

ဂရိဘာသာတွင် စကားဆက် (Suffix) များကိုနာမ်ပုဒ်များဖြစ်သည့် Masculine အနည်းကိန်းများ၏ အဆုံးတွင်ထုတ်လေ့ရှိကြသည်။ ထိုသဲလွန်စကို ဒီနေ့ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ King James ကျမ်းစာအုပ်တွင် ကယ်တင်၊ ငါ၏ နာမတော်ကို "Jesus" ဟု ရေးထားခဲ့ရာ အခြားသောလူနာမည်အချို့တို့ကိုလည်း ဤပုံစံအတိုင်းတွေ့ရပါသည်။ ဥပမာ Judah ကို Judas ဟု ၎င်း၊ Isaih ကိုEsaias, Eliyah ကို Eliseus, Uriah ကို Uriasi, Hezekiah ကိုEzekias, Jechniah ကို Jechanias စသည်ဖြင့် အထီးလိင်-အနည်းကိန်း နာမည်များနောက်တွင် -s ကိုထပ်ထည့် အသုံးပြုကြ၏။

ထို့ပြင် ဂရိဘာသာတွင်လည်း sh သံမရှိကဲ့သို့ h အက္ခရာလည်းမရှိပါ။ သို့သော် (rough breathing) ခေါ် သင်္ကေတလေးအားဖြင့် h သံထွက်ဆိုကြလေသည်။ အဲဒီ ဂရိပုံစံများက အင်္ဂလိပ်ကျမ်းစာ KJV အထိလွှမ်းမိုး ထားနိုင်သည်။ ဒါကြောင့်လဲပဲ "sh" အသံရှိသော Yahshua အမည်ကိုပင် ချန်လှပ်ကာ "Jesus" ဟု ဂရိဆန်စွာ လွှဲပြောင်းလိုက်ကြပါတော့သည်။

ဂရိဘာသာ၏ အရေးပါမှု

ဂရိဘာသာစကားဟာ အင်မတန် တိကျင်းလင်းသော စာပေဖြစ် ခမည်းတော် ယာဝေး ကိုယ်တိုင် ဤစာဖြင့် ဓမ္မဟောင်းနှင့်ဓမ္မသစ် ကျမ်းများကို ဆက်လက်သိမ်းဆည်းထားခဲ့ပါသည်။ ဒီအကြံအစည်တော်မြတ်ကို ယနေ့ခေတ် ကျမ်းတတ် ပုဂ္ဂိုလ်များက နားမလည်ကြပါ။ ဆက်လက် ဂရိစာပေ၏ ကျွန်ုပ်တို့ ယဉ်ကျေးမှုအပေါ် လွှမ်းမိုးမှု အကြောင်းကို လေ့လာကြည့်မည်ဆိုလျှင်။

ဂရိယဉ်ကျေးမှုနှင့် စာပေ(ဘာသာစကား)၏ အရေးကြီးပြီး လွှမ်းမိုးနိုင်သည့် အခြေအနေဟာ Macedonia မြို့သား Philip ၏သားဖြစ်သော Alexander မှတဆင့် စတင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (Time Life's book Empires Ascendant on page 31) တွင်ဒီလိုပြောဆိုခဲ့ပါသည်။

“ လူအနည်းငယ်မျှသာလျှင် ကမ္ဘာကို လွှမ်းလွှမ်းခြုံ ပြောင်းလဲစေနိုင်က၏။ အလင်္ကာ ၁၃နှစ်သာ ကာလအတွင်း သူ၏အုပ်စိုးမှုအောက်တွင် နယ်မြေဒေသအများအပြားကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ပြီး ရှေးကသော်၎င်း၊ ခုထက်ထိသော်၎င်း၊ သူထက်သာသူဟု မပေါ်ပေါက်သေးချေ။ အလင်္ကာသည် သူ၏အာ တိုက်ကျူးကျော်မှုကြီး တွင်

လူသားတို့၏ ဒီရေကို ဆွဲကိုင်လုပ်ငန်းစေခဲ့ရာ စစ်သည်တော်များသာမက ကုန်သည်များ၊ အုပ်ချုပ်သူများနှင့် သာမန်လူ အများအပြား တို့ကို စိုးမိုးနိုင်ခဲ့၏။ သူသည် မြေးကမ္ဘာ့ ပထဝီအနေထားများကို ချဲ့ထွင်ကာ လူမျိုးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ပေါင်းများစွာကို ရောနှောစေပြီး ယဉ်ကျေးမှု အသစ်ကို ကမ္ဘာအနှံ့သို့ ရောက်စေခဲ့ပါသည်။

Alexander ဗါဘောလုံမြို့တွင် ကျဆုံးသွားပြီးနောက်သူ၏ တိုင်းနိုင်ငံများကို ဗိုလ်ချုပ်လေးယောက်က ခွဲဝေပိုင် ဆိုင်ကြလေ၏။ ဒီအဖြစ်အပျက်ကို “ဒယေလ ၈:၅-၇၊ ၂၁-၂၂ ၌ ရည်နှိုးဖော်ပြထားလေသည်။ အခန်းငယ်(၈) ထဲမှာ သူ၏အချိန်မတော်ကျဆုံးမှုကို ဆိတ်အထီးတစ်ကောင်၏ဦးချို ကျိုးပဲ့သွားပုံ ပုံဖော်ကာ၊ သူ၏ နိုင်ငံသည်လည်း လေးခြမ်းကွဲခဲ့ရပါသည်။ ဒီတိုင်းပြည်လေးခုစလုံးတွင် (Hellenism) ဟုခေါ်သော ဂရိ ယဉ်ကျေးမှုက ဆက်လက်လွှမ်းမိုး ထားခဲ့လေသည်။ ဒီဟာကို ပို မြင်သာအောင် အောက်ပါ ကိုးကားချက်များကို တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

“မြို့ကြီးအများစုတို့တွင် Hellenism ကို လက်ခံကြကာ တိုင်းပြည်အရပ်ရပ်ရှိ စာတတ်ပညာရှင်တို့သည် ဂရိဘာသာ (Koine) ကို ဘုံစကားအဖြစ် တွင်တွင်ကျယ်ကျယ်အသုံးပြုလာကြသည်။ စီးပွားရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာများ ကို ဤစာပေဖြင့် ပြုစုအသုံးပြုကာ ဓမ္မဟောင်းနှင့် ဓမ္မသစ်အပါအဝင် စာအုပ်စာပေ အမြောက်အမြားလည်း ဤဘာသာဖြင့် ရေးသားထားကြသည်။

ထိုစဉ် Thrace ကိုးကွယ်မှုနှင့် Asia Minor ယုံကြည်မှုတို့က ဂရိလူမျိုးများထဲတွင် လူကြိုက်များသည့် ခေတ်ပေါ် ဘာသာတရားဖြစ်ခဲ့၏။ သို့သော် ပါးရှားဘုရား Mithra သည် မိမိရဲ့ဂတိ ဂဝတ်ပြုမှု၊ သတ္တိရှိမှုအကြောင်း ကြောင့် စစ်သည်တော်များအကြားတွင် ရေပန်းစားလျက်ရှိ၏။ သူ၏ယုံကြည်မှုဖြစ်သည့် လျှို့ဝှက်စွာ ဗတ္တိမံ ခံယူခြင်း နှင့် အသစ်တဖန် ပြောင်းလဲခြင်းကို ခရစ်ယာန် ဘာသာမပေါ်ပေါက်မီ နှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက ရောမစစ်သားများသို့ တိုက်ခိုက်သယ်ဆောင်လာဖို့ ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ခြားမှားယွင်းသော ယုံကြည်မှုဖြစ်သည့် အီဂျစ်များ ကိုးကွယ်သည့် Isis နှင့် Horus ဆိုသော သန့်ရှင်းသည့် မယ်တော်နှင့် နုနယ်သောသူငယ်လေးဖြစ်ကြပြီး ခမည်းတော် Osiris ၌ ပြန်လည်ရှင်ပြန်ထမြောက်ကြသည်။ ၎င်းအယူဝါဒကိုလည်း မြေထဲပင်လယ်တစ်လျှောက်တွင် ထင်ရှားခဲ့ပါသည်။ ဒီလိုနဲ့ Hellenistic နိုင်ငံဟာ မိမိရဲ့ဘုံစကား၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် စီးပွားကူးသန်းရေးတို့၏ ပူးပေါင်းကူညီချက်ဖြင့် (ရာစုတစ်ခုကျော်ကျော် တည်တံ့ခဲ့ပြီ)။ ကယ်တင်ရှင် မေရိုယ အသက်တော်ရှင်စဉ်က Koine ဂရိဟာ နိုင်ငံတကာသုံး ဘုံစကားတစ်ခုဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုအချိန်တွင် ဟေဗြဲ ဓမ္မဟောင်းကျမ်းကို Septuagint လို့ခေါ်သည့် ဂရိဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်၏။ လက်တင် Septuaginta ဟာ ‘ရဝ’ အဓိပ္ပါယ်ကိုဆောင်ပြီး ရောမဂဏန်းသင်္ကေတ LXX ကို အမြဲတမ်း ပုံဖော်ထား၏။ ဒီဘာသာပြန်လုပ်ငန်းကို ယေရှုလင်မြို့ထဲက ဂျူးလူမျိုး ၇၂ ယောက်တို့၏ တာဝန်ယူ ပြုစုခြင်း ဖြစ်ပြီး ၎င်းကို ဘီစီ (၃)ရာစုအတွင်း Ptolemy II ရဲ့ အီဂျစ်ပြည် အလံဇေ ဘေးမြို့၌ရှိကာ စာကြည့်တိုက်အတွင်း ထားရှိဖို့ ဖြစ်သည်ဟု သမိုင်းက ထောက်ပြခဲ့ပါသည်။

ဟောဟန် ၁၉:၁၉-၂၀ ပြောထားချက်အရ ဟေဗြဲ၊ လက်တင်နှင့် ဂရိတို့ဟာ ကင်တင်ရှင် ကားတိုင်း တင်ကွပ် မျက်ချိန်တွင် အသုံးပြုခဲ့ကြသော ဘာသာစကားများဖြစ်သည်။ သို့သော်လူအားလုံးက ဂရိ၊ လက်တင်နှင့် ဟေဗြဲ စကားတို့ကို တတ်ကျွမ်းခြင်းမရှိကြပါ။ ကယ်တင်ရှင်ယာစွား ကိုယ်တော်မြတ်က သူ၏တပည့်တော်များကို နိုင်ငံတော် တရားများ သင်ပေးခဲ့သောအချိန်၌ ဂရိ Koine ဘာသာဟာ အများသုံး နိုင်ငံတကာ စကားတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မြို့နဲ့ဝေး ဆင်ခြေဖုံးကျလှသော မြို့ငယ်များနှင့် တမန်တော်တို့အတွက်ကမူ ၎င်းကို နားမလည် (သို့) မတတ်ကျွမ်းသော ဘာသာစကားဖြစ်နေခဲ့၏ဟု ပြင်သစ်ရှာဖွေရေးသမား Ernest Renan က အခိုင်အမာ ကြေညာထားသည်။

Anti--Semiticism ခေါ် ဂျူးမုန်းတီးမှု ကြီးထွားလာပုံနှင့် ၎င်း၏အကျိုးသက်ရောက်မှုများ

Anti-semitism ခေါ် ဂျူးဆန့်ကျင်ရေး အယူဝါဒသည် Gentile ခရစ်ယာန်များ၏ ဟိဘူးလူမျိုးများနှင့်ဓမ္မဟောင်းကျမ်းတို့အပေါ် သဘောထား ပြောင်းလဲသေးသိမ်စေပါသည်။ လူသားများအနေနှင့် ဂျူးလူမျိုးကယ်တင်ရှင်ကို လက်ခံကြသော်လည်း သူ၏သွန်သင်ချက်များနှင့် ဓမ္မဟောင်းထဲရှိ သူ၏ မေရှိယဖြစ်သည့်အကြောင်း ဟောပြောချက်တို့ကိုမူ ငြင်းဆိုကြပါသည်။ ဒီအချက်ဟာ ယနေ့အချိန်တွင် ဆက်လက်ရှင်သန်ကြီးထွားနေဆဲပါ။

ခမည်းတော်ယာဝေးက သူ၏ မွန်မြတ်တဲ့အကြံစည်တော်အားဖြင့် ဓမ္မဟောင်းကျမ်းကို ဂရိဘာသာသို့ ကူးယူခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ဖော်ပြပါရှိသော ဒီယေလ ၈:၈ ဟာ အလင်္ကာ ၁:၃၆ နယ်မြေချဲ့ထွင်ပြီး ဂရိယဉ်ကျေးမှု ထွန်းကားစေခဲ့မှုကို ပုံဖော်ထားပါသည်။ ဓမ္မဟောင်းကျမ်းကို ဂရိဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သလို ဓမ္မသစ်ကျမ်းသည်လည်း ဘာသာပြန်ထားသည့် ဂရိကျမ်းတွင် ဆက်လက် တည်ရှိလာခဲ့သည်။

ပြောင်းလဲလာသော တပါးအမျိုးသားများသည် မကြာခင်မှာ ဂျူးဘာသာမှ ပြောင်းလဲလာသူများကို လွမ်းမိုး ကြီးစိုးလာနိုင်ကြပါသည်။ ဒီအချက်ကို တမန်တော် ၆:၅ ထဲက သင်းအုပ်လူကြီး (၇)ယောက် ရွေးကောက်ထားတဲ့အပေါ်မှာ တွေ့ရပါသည်။

Adam Clarke ပြောကြားချက်အရ ကနဦးကျမ်းတတ်များသည် ဂရိဓမ္မဟောင်း septuagint ကို အသုံးပြုခဲ့ကြ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုလူတို့သည် ဂျူးလူမျိုးနှင့် ဂျူးစာပေများကို ဝေးဝေးရှောင်ကြည်ခဲ့ကြသောကြောင့် ဖြစ်၏။ အစတွင် ဂျူးတို့က Septuagint (LXX) ကျမ်းစာကို ချီးကျူးခဲ့ကြသော်လည်း နောက်ပိုင်းဟေဗြဲဓမ္မဟောင်းကို အထင်သေးနေသော ဂျင်တယ်လ် တပါးအမျိုးသားများ၏ ပြုပြင်ခြင်းခွဲရပြီး နောက်ပိုင်း ဂျူးများက ဒီ LXX ကျမ်းစာကို သစ္စာရှိသော ဘာသာပြန်ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ထုတ်ဖော်ကြေငြာလာခဲ့ကြသည်။

McIntock နှင့် Strong's Cyclopaedia ကျမ်းတို့တွင် ဂျူးလူမျိုးများသည် ခရစ်ယာန်ကျမ်းတတ် (scholar) များ၏ Septuagint ကို မှားယွင်းစေမှုအပေါ် ပူဆွေးသောကရောက်ခဲ့ရကြောင်း ပြောဆိုထားပါသည်။

“သို့သော် ဂျူးများသည် မိမိတို့ ပြုစုလာခဲ့သည့် LXX ကျမ်းစာများကို ခရစ်ယာန်ဘာသာ၏ ထုံးတမ်းစဉ်လာများကို သင်ကြားရာ၌ အသုံးပြုလာကြသောအခါ ကြီးမားစွာစိတ်နာကျင်ခဲ့ကြပါ၏။ အကြောင်းမှာ ခရစ်ယာန်ဘာသာက မောရှေ၏ပညတ်ချက်များမှ လွှဲရှောင်သွေဖယ်နေသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်။”

P. 988, "Greek Versions"

ဂျူး ခရစ်ယာန်များက သမ္မာတရားကို စောင့်ထိန်းကြ၏။

စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းစွာ မွတ်စလင်စာရေးသူတစ်ဦးက ဂျူးဘာသာကနေ ဆင်းသက်လာတဲ့ သုံးမျိုးအုပ်စုအကြောင်းကို ဝေဖန်ရေးသားထားခဲ့၏။ စာရေးသူ Shlomo Pines က ထိုသူတို့ကို - ဂျူးများ၊ ခရစ်ယာန်များနှင့် ဂျူး-ခရစ်ယာန်များဟု အုပ်စုသုံးမျိုးခွဲထားလေသည်။ ခရစ်ယာန်များကတော့ သူတို့ရဲ့ Pagan ကိုးကွယ်မှု နောက်ခံသမိုင်းကြောင့် တပါးအမျိုးသား Gentile ဟု ခေါ်ဆိုပြီး ဓမ္မဟောင်းထဲတွင် ပါရှိသည့် သမ္မာတရား အပါအဝင် ယာစွားကိုယ်တိုင်သွန်သင်ထားသည့် ဘာသာနှင့် အဆိုအမိန့်များကို ငြင်းပယ်ကြပါသည်။ ဂျူး ခရစ်ယာန် များကတော့ ဓမ္မဟောင်းကို ဆက်လက်နာခံကြ၏။ ထို့ပြင် Pines က ဆက်လက် -

“ဂျူး ခရစ်ယာန်များဟာ သတ်သတ်လွတ် စားသုံးသူများသာ မဟုတ်ပဲ ဓမ္မဟောင်းကျမ်း အချို့ကို ဆက်လက်ကျင့်သုံးခဲ့သူများဖြစ်သည်။ ပညတ်တော် နာခံမှုနဲ့ကျင့်သုံးမှုအပိုင်းတွင် သူတို့ဟာ အော်သို့ဒေါ့စ် ဂျူးများဖြစ်ကြကြောင်းနှင့် သူတို့သည် ကနဦး ခရစ်ယာန်များ၏ ထုံးတမ်းရှိသမျှအတိုင်း လိုက်လျှောက်

(ယေရှုလင်မြို့) သောသူများဖြစ်၏။” ဟူ ရေးသားခဲ့သည်။ (P.39-The Jewish Christians of the Early Centuries of Christianity According to a New Source.

တပါးအမျိုးသားခရစ်ယာန်နှင့် ဂျူးခရစ်ယာန်တို့အကြားကွဲလွဲမှု/ နှစ်ခြမ်းကွဲရတဲ့အကြောင်းက "al-Rum" ခေါ် (ရောမသို့ ဘိုင်ဇင်တိုင် ခရစ်ယာန်များ) များရဲ့ ရောမအုပ်စိုးသူများထံ ဂျူးလူမျိုးများကို တိုင်ကြားခဲ့တဲ့အချိန်မှ စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအခါမှစ ရောမအာဏာပိုင်များက တပါးအမျိုးသား ခရစ်ယာန်များထံသို့ သူတို့သည် ဂျူးလူမျိုးများနှင့် မပေါင်းဖော်ပဲ ရောမလူမျိုးများကဲ့သို့ ဆုတောင်း (အရှေ့ဘက်သို့ မျက်နှာမူခြင်း) ရောမများကဲ့သို့ နေထိုင်စားသောက်လျှင် သူတို့အပေါ်မှာ အထူးအခွင့်အရေးများချပေးထား မည်ဖြစ်ကြောင်း Pivem ရေးသားခဲ့လေသည်။

ဒါဖြင့် ဒီသတင်းကို Gentile ခရစ်ယာန်များက မိမိတို့ရဲ့ ညီအစ်ကိုများဖြစ်ကြသော (ဂျူးခရစ်ယာန်) များထံသို့ ကြားပြောသောအခါ သူတို့က မည်သို့မျှ လက်ခံနိုင်မည်မဟုတ်ကြောင်း ပြောဆိုခဲ့လေသည်။ ထို့ပြင် ရောမတို့သည် မိမိတို့ မေရိယယုံကြည်သူများအပေါ် မည်ကဲ့သို့မျှ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရှိကြောင်း ဂျူးခရစ်ယာန် များက ဆက်လက်ပြော ကြားပါသည်။ ထို့နောက် သူတို့သည် မိမိတို့ရဲ့ ဓမ္မသစ်ကျမ်းကို အပ်နှံထားခြင်းမပြုပဲ အဝေးသို့ ထွက်ပြေးခဲ့ကြရသည်။ ဤအဖြစ်ကို Gentile ခရစ်ယာန်များက ရောမတို့ထံ တိုင်ကြား သူတို့သည် ဂျူးခရစ်ယာန် များသည် ဖမ်းဆီးခြင်း၊ အရှင်မိန့် (သို့) အသေသတ်ခြင်း စသည်ကို ရင်ဆိုင်ရပါတော့၏။ (Pg 15)

တပါးအမျိုးသား ခရစ်ယာန်များ၏ ယုံကြည်ချက်တရားမှ လမ်းလွှဲလာပုံ

ကလောင်ရှင် ပိုင်း အနေနှင့် တပါးအမျိုးသားခရစ်ယာန်များက မိမိတို့အတွက် အခွင့်လမ်းများ ပျောက်ဆုံး နေသည်ဟုဆိုကာ ဓမ္မသစ်ကျမ်းရှိ သတင်းကောင်းကို အစားထိုးဖို့ ကြံစည်လာခဲ့ကြပါသည်။ ထို့နောက် သူတို့ရဲ့ အလိုကျ ဝေဂေလီ သတင်းကောင်းကို ပြုလုပ်ကြပါတော့သည်။ ဒါကြောင့်လည်း သူတို့ကျမ်းများတွင် မူလကရှိခဲ့ ပြီးဖြစ်သော ဝေဂေလီ တရားတော်တော်များများ ပျောက်ဆုံးလျက်ရှိနေ၏။

တပါးအမျိုးသားများထဲတွင် အတွေ့အကြုံရှိသောလူများသည် မူလက စစ်မှန်သော ဝေဂေလီ သတင်း ကောင်းကို နားလည်ထားကြသူများဖြစ်သော်ငြားလည်း သူတို့သည် လက်ရှိအချိန်တွင် တခြားအရာကို တည်တံ့စေလို မှုတို့ဖြင့် မိမိတို့ကိုယ်ကို ဂျူးခရစ်ယာန်များနှင့် မပေါင်းဘော်ပဲ ဝေးဝေးနေလာခဲ့ကြပါသည်။ ပိုင်း ၏ တပါးအမျိုး သားခရစ်ယာန်များအကြောင်း ပြောကြားချက်ကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

“ထိုအချိန်တွင် သူတို့အလယ်၌ ဝေဂေလီ သတင်းကောင်းကို (မေရိယ) ကိုယ်တိုင် ပြောဆိုအသုံးပြုသည့် အပြင် သူ့နောက်လိုက်များနှင့် လေိုဟိမ်းသူငယ်ချင်း အာဗြဟံနှင့် အခြားပရောဖက်များ အသုံးပြုခဲ့ ဂရိစကားဖြင့် သမ္မာကျမ်းစာကိုလည်း ရေးသားခဲ့သည့် ဟီဗူးဘာသာ၌ မရှိတော့သလို တဖြည်းဖြည်း သူတို့သည် ဟီဗူး ဘာသာကို မေ့လျော့စွန့်ပစ်ခဲ့ကြပါတော့၏။”

နောက်တွင် သူတို့အထဲ၌ ဟီဘူးဘာသာဖြင့် ရေးသားသော ဝေဂေလီ သတင်းကောင်းဟူ မည်သူတစ်ဦး ကမျှဖြင့် မရွတ်ဆိုကြတော့ချေ။ အကြောင်းမှာ လူတစ်ယောက်သည် မိမိဖတ်ထားသည့် အရာများကို ပရိယာယ်သုံးပြီး လိမ်လည်သော စကားလုံးများ ပြောဆိုမိပါက လူတကာရဲ့ အရှက်ကွဲခြင်းကို ခံမည်ဖြစ်သော ကြောင့် ဖြစ်၏။” PP 16-17.

ဆက် ပိုင်းက ထပ်ပြောပါသည်။ တပါးအမျိုးသားများရဲ့ ဟီဗူးစာကို လက်လွတ်လိုက်ရသည့် အကြောင်းရင်း မှာ-

“စာအုပ်အမျိုး” လို့ခေါ်သည့် ဟိဗူးစကားပြောသောသူများသည် သူတို့ရဲ့ မှားယွင်းချက်များကို လွယ်လွယ်ကူကူ မြင်နိုင်ကြသောကြောင့် (ဥပမာ ဦးဆောင်သောသူတချို့ရဲ့ မှားယွင်းလိမ်လည်မှုများကို ကိုးချက်အဖြစ်အသုံးပြုမှု၊ သူတို့အနေနှင့် တခြားဘာသာစကားကို အသုံးပြုခြင်းဖြစ်ကြောင်းနှင့် ထိုထိုပြုခြင်း အားဖြင့် ဂျူးများက သူတို့မှားယွင်းမှုများကို အလွယ်တကူမြင်နိုင်ကြတော့မည်မဟုတ်ချေ။ နောက်ပိုင်းတွင်လည်း တပါးအမျိုးသားခရစ် ယာန်များက ဟိဘူးကို စွန့်လွှတ်ကြကာ မေရိယနှင့် သူ့နောက်လိုက်များ အသုံးပြုဖူးခြင်း မရှိသော ဘာသာစကား အမြောက်အများကို လက်ကိုင်ထားကြလေ၏” P-17, Ibid.

သမ္မာတရားများကို နှစ်မြုပ်စေဖို့ ဘာသာစကားကို အသုံးပြုခဲ့ကြ။

ဂျူးခရစ်ယာန်စာရေးသူများကလည်း ခရစ်ယာန်များအနေနဲ့ ကယ်တင်ရှင်ယာစွားနှင့် တခြားပရောဖက်များ၏ စကားဖြစ်သည့် ဟိဗူး ဝေပေလီသတင်းကောင်းများကို မဖတ်ကြရတော့သည့်အပေါ် စိတ်မကောင်းဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ ရှင်းလင်းစွာ ဂျူးခရစ်ယာန်များက မိမိတို့သည် မူလက မေရိယ၏ နောက်လိုက်များကိုယ်တိုင် ဦးစီးသော မပျက်စီးသေးသည့် ယေရှုလင်မြို့အသင်းတော်၏ ထုံးတမ်းစဉ်လာများကို မပျောက်မပျက် ထိမ်းသိမ်းနေဆဲဖြစ်တဲ့အကြောင်း ပြောကြားကြပါသည်။ ဒီလိုဖြင့် သူတို့သည် မောရှေပညတ်တော်များကို ကျင့်သုံးကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရေးသား ထားလေသည်။ (Pg 65)

နောက်ပိုင်းတွင် တပါးအမျိုးသားများသည် ဟိဗူးဝေပေလီသတင်းကောင်းကို နှစ်မြုပ်တိမ်ကောစေပြီး အခြား ဘာသာစကားများ အသုံးပြုလာခြင်းဟာ တိုင်းပြည်တော်တော်များတွင် အောင်မြင်မှုရရှိလာခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ဖြင့် ဟိဗူးအပိုင်းထဲရှိ ကျမ်းတတ်ပညာရှင်တွေ သူတို့မှားယွင်းချက်များအပေါ် ဖြေရှင်းချက်များနှင့် ဝေးကွာခဲ့ရကြပါတော့သည်။ ဤအခြေအနေကြာလာတော့ ဟိဘူးဘာသာနှင့် ဓမ္မဟောင်းကျမ်းတို့သည် ဓမ္မသစ်အသင်း တော်အပေါ် Pagan အယူဝါဒများ ကြီးထွားလာသည်နှင့်အမျှ အပြင်သို့ ပစ်ပယ်ခြင်း ခံခဲ့ရကြ၏။

ရောမမြို့၌ ခရစ်ယာန်ဘာသာဟာ တိုင်းပြည်ရဲ့ဘာသာတစ်ရပ် ဖြစ်လာသောအခါမှ ဂျူးခရစ်ယာန်တွေရဲ့ အခြေအနေဟာ အောက်ဆုံးအဆင့်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ရသည်။ သူတို့သည် လူနည်းစုများသာ ဖြစ်ပြီး သူတို့ရဲ့ ယုံကြည်မှုများ ရောမခရစ်ယာန်များအဖို့ ဟဲရေစီ မှားယွင်းသောအရာများ ဖြစ်ခဲ့ရ၏။ ဒါဖြင့် ဂျူးခရစ်ယာန်များအနေနှင့် ဂျူးဘာသာဝင်တို့နှင့်အတူ စီနာကုတ်ခေါ် ဝတ်ပြုစည်းဝေးရာများ၌ (ပေါလုကဲ့သို့) အတူတကွ ဓမ္မဟောင်းကျမ်းပါ ပညတ်တော်များကို လိုက်နာကြသည်။ သို့သော်အသင်းတော်သည် ပါဂံ (Pagan) ယုံကြည်မှုကို ဘိတ်သိပ် ခွဲမှုကြောင့် တိုင်းပြည်ဘာသာအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာပါတော့သည်။

အကယ် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤပိုင်းရဲ့ ရေးသားချက်များအပေါ် အားထားရမည်ဆိုလျှင် အေဒီ ၇၀နှစ်၌ Titus နှင့် သူ၏ ရောမစစ်သည်တော်များက ယေရှုလင်မြို့ကြီးကို ဖျက်ဆီးခဲ့တဲ့အကြောင်းကို ကောင်းစွာနားလည်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် Hadrian ကလည်း ၁၃၅ အေဒီ Bar Kochba ပုန်ကန်မှုကြီးကို လုံးဝဖောက်ခွင်းခဲ့ရပြီး၊ ဂျူးများဟာပုန်ကန်မှုများကြောင့် ရောမတို့၏ ကစားစရာ ပုံဝတ ပုမာ အနိမ့်ခံရကြသည်။

ဒီလိုအခြေအနေများပင် တပါးအမျိုးခရစ်ယာန်များရဲ့ Pagan ထုံးတမ်းပွဲသဘင်များ၌ အတူပျော်ရမည့်အစား ကယ်တင်ရှင်ကို ယုံကြည်သော ဂျူးများသည် ဓမ္မသစ်အသင်းတော်အပေါ် မိမိတို့ရဲ့ ညီအစ်ကို ဂျူးအများစုနှင့်အတူ တရားဇေပ်အပါ အဝင် ဗိမ္မာန်တော်ထဲတွင် ဆက်လက် ဝတ်ပြုကိုးကွယ်ခဲ့ကြပါသည်။

“ဂျူးတို့အမြဲနေရာ များသည် ယုတ်ညံ့စွာ ဖျက်ဆီးခြင်းခံရသည်။ ဂျူးများကို ည ငါးဆဲ၊ သတ်ဖြတ်ကြကာ၊ တချို့ကို ကျွန်အဖြစ်သို့ လေဟာတင်ရောင်း ချကြရသည်။ ဗိမ္မာန်တော်ကြီးလည်း (ဖျက်စီး)ခြင်းသို့ ဂျောက်ရှိခဲ့ရ၏။ ဒီအချိန်မှစတင်ကာ

ရောမတို့က မူရင်းဟီဘူးကျမ်းဟောင်းများကို ဖျက်စီးခဲ့။

စိတ်မာန်အားမာန်ဖြင့် ဒေါသထွက်နေသော Hadrian က ယေရှုလင်ကို ဖျက်ဆီး ထိုနေရာမှာဘယ်တော့ အခါမှ မြို့မရှိနိုင်အောင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

ဂျူးတို့သည် ဟီဘူးကျမ်းစာကို လွှဲမှားစွာ ပြန်ဆိုထား Ezekiel ဟာ ရောမကို မိမိတို့ လက်အောက် ကျဆုံးမည့် ရန်သူတိုင်းပြည်ဖြစ်ကြောင်း ဟောပြောခြင်းဖြစ်သည်ဟု ထင်ကြေးပေးကြသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်ဟီဘူးကျမ်းစာများအပေါ် အပြစ်ပုံချခြင်းခံခဲ့ရသည်။ မေရှိယယုံကြည်လက်ခံသူများကိုပင် မဆိုပဲ ဂျူးဟူသမျှကို ရောမတို့က လက်စားချေနှိပ်စက်ခဲ့သည်။ ဟီဘူးတို့ရဲ့ ဓမ္မသစ်ဖြစ်သည်ကို မသိရှိပဲ ဂျူးလူမျိုးများ၏ ကျမ်းစာ ရှိသမျှဟာ ဂျူးခရစ်ယာန် ဓမ္မသစ်ကျမ်းစာနှင့်တကွ ဖျက်ဆီးခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ဒါဖြင့် ရောမတို့သည် ဟီဘူးဓမ္မဟောင်းနှင့် ဓမ္မသစ်ကို မခွဲခြားသကဲ့သို့ ဂျူးနှင့် ဂျူးခရစ်ယာန်များကိုလည်း အတူတူ နှိပ်စက်ခဲ့လေ၏။

နောက်ပိုင်းတွင် ဂျူးများနှင့် ဓမ္မသစ်မေရှိယကို လက်ခံသော ယုံကြည်သူများဟု နှစ်ခြမ်းကွဲခဲ့ရပါသည်။ ဟီဘူးဓမ္မသစ်ကျမ်းပေါင်းများစွာ ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည့် အဖြစ်ပျက်တွင် တာဝန်ရှိသူတို့မှာ ရောမများသာ မဟုတ်ပဲ ဂျူး ဘာသာဝင်များလည်း ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

ပိုင်း ၏ တချို့ ဂျူးခရစ်ယာန်များနှင့် ဂျူးတို့၏ အတူတကွ ဝတ်ပြုနေကြပုံကို -

“ယာစွား မေရှိယ မရှိတော့သည့်အချိန်နောက်ပိုင်းတွင် ဂျူးခရစ်ယာန်များသည် ဂျူးနိုင်ငံသားများနှင့်အတူ အရင်လုပ်ခဲ့သော နေရာများတွင် ဆုတောင်းကြပြီး၊ ပွဲတော်များလည်း အတူ ဆင်နွဲခဲ့ကြ၏။ သို့သော် မတူညီသော အချက်တစ်ခုမှာ မေရှိယအပေါ်ထားရှိသည့် အမြင်ကွဲပြားမှုပင်ဖြစ်ပေသည်။

ပိုင်းသည်ဆက် toldot Yeshu စာအုပ်ထဲရှိ လူသတ်မှုကြီးနှင့် ဆုံးရှုံးမှုအကြီးကျယ် ဖြစ်ပွားခဲ့ရသော စစ်ပွဲကြီးအကြောင်းကို “လူတိုင်းမိမိအမျိုးကိုပင် သတ်ကြ၏။ ဒါပေမဲ့ အီစရေးအဲလ်တို့၏ ပညတ်ကျမ်း များကိုမူ မစွန့်ပစ်ချချေ။ ထို့ပြင် ဂျူးများသည် တပါးအမျိုးသားများကြောင့် ဗိဗ,ာန်တော်ထဲသို့ ဝင်ခွင့်မရရှိကြချေ။

ထို့နောက်တွင် မေရှိယကို လက်ခံသောသူများနှင့် ဂျူးဘာသာဝင်တို့အကြား နှစ်ခြမ်းကွဲခဲ့ရ၏။ သမိုင်း တလျှောက် ဒီစစ်မှန်သော ယုံကြည်သူများကို ဂျူးနှင့် Pagan ခရစ်ယာန်များ၏ နှိပ်စက်မှုကို ခံလာခဲ့ရ၏။ နောက်ပိုင်း တဖြည်းတဖြည်း ရောမ ခရစ်ယာန်များ ဥရောပတိုက်ကြီး၏ အင်ပါယာများအဖြစ် ရပ်တည်လာသောအချိန်ကစ ထိုစစ်မှန်သော ယုံကြည်သူ (ဂျူး-ခရစ်ယာန်)၏ အကြောင်း မှေးမှိန်လာခဲ့ရ၏။

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀ ရာစုလယ်လောက်က တွေ့ရှိရသော ပင်လယ်သေကျမ်းစာ (ရှေးဟောင်း) များမှ ဒီခေတ် အဖြစ်အပျက်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ထိုမှစ ဟီဘူးဓမ္မသစ်ကျမ်းများ ဆက်လက် ပျောက်ကွယ်ခဲ့ပါ တော့သည်။

သမ္မာတရားနှင့် မူရင်းကျမ်းဟောင်းများ တိုက်ခိုက်ခံနေရ။

ဒီနောက် ဂူးဆိတ်စစ်ပွဲ ၁၁ ရာစု နှောင်းပိုင်းတွင် စတင်ဖြစ်ပေါ်လာကာ ၁၃ရာစု ကုန်လောက်အထိ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ မိုဟာမက်ဂိုဏ်းဝင်သူများ၏ သန့်ရှင်းတဲ့မြို့ (ယေရှုလင်)သိမ်းပိုက်ခြင်းအဖြစ်ကို မနှစ်မြုပ်သော ဥရောပမှ ခရစ်ယာန်များ၏ ကျူးကျော်မှု ဖြစ်သည်။ အာရပ်ကမ္ဘာ၏ ခုနှစ်ရာစုက သိမ်းပိုက်မှု ကြောင့် ၁၀၇၈ တွင်

ပါလက်တိုင်းပြည် ဆဲလ်ဂျိုက် (Seljuk Turks) တူရကီလက်အောက်သို့ ရောက်ရှိသွားခဲ့သည်။

ဒူးဆိတ်စစ်ပွဲ ခုနစ်ကြိမ်ရှိခဲ့ရာ ပထမဆုံးကို ဦးဆောင်သော ပြင်သစ်၊ အင်္ဂလန်၊ ဖင်လန်နှင့် လောရိန်း နိုင်ငံများမှ စစ်သည်တော်များသည် Deus Vult (God will it) ဟု ကြွေးကြော်ကြကာ လူတိုင်း လက်ဝါးကပ်တိုင်ကို ဆွဲထားကြ၏။ ထို့နောက် စစ်သည်တော်များသည် ပါလက်စတိုင်းနိုင်ငံ၏ နယ်စပ်တွင် ရှိသော ဂျူးလူမျိုးများကို သတ်ဖြတ် ဥစ္စာပစ္စည်းများစွာကို အမွေသိမ်းပိုက်၊ ဖျက်ဆီးခဲ့လေသည်။ ဒူးဆိတ်လုပ်သူများသည် ဂျူးလူမျိုးများနှင့် မေဂိုယကို လက်ခံသော ဂျူးခရစ်ယာန်များဟု မခွဲခြားပဲ၊ လက်ဝါးကပ်တိုင်ကို မနှစ်မြုပ် ကြသောသူတိုင်း သူတို့၏ ရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ ပြီးလျှင်သူတို့ရဲ့ သားကောင်များကို ဝိဒ္ဓိ (သို့) လည်ပင်းညစ် (ကြိုးစွဲ) သတ်ဖြတ်ကြ၏။ ဤသို့ဖြင့် သူတို့လက်ဖြင့် သွေးမသွန်စေခဲ့ကြချေ။

အလယ်ခေတ်တွင် Roman Catholic ဘာသာ၏ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး (Inquisition) အရ တွေ့ရှိရသော (RC) ပုံကန်သူများနှင့် (heretic) အယောက်တိုင်းကို အရေးယူနှိပ်ကွပ်ခဲ့ရသည်။ Valentinian I နှင့် Theodosius လက်ထက်မှစတင်ကာ မိမိတို့ဘာသာကို လက်မခံသောသူ (သို့) heretic များကို ဥစ္စာပစ္စည်းအမွေအနှစ်များ ရရှိ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် မပေးပဲ ပြည်နှင့်ဒဏ်နှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာ သိမ်းပိုက်ခြင်း (အသေသတ်ခံခြင်း) စသည်တို့ဖြင့် အမျိုးမျိုး ဖိနှိပ်ခဲ့ကြ၏။

သေမိန့်ပါသော စာအုပ်က Constantine ၏ ရေးသားသောစာနှင့် Arian ကို အရှင်မီးခိုးခြင်းမှစ Talmud ရဲ့ Tustinian အားဖြင့် အရှင်မီးခိုးခြင်းခံခဲ့ရသည်အထိ ရှင်သန်ခဲ့သည်။ Inquisitor များအနေနှင့် ဂျူးများအပေါ်ဆက် ဖိနှိပ်သတ်ဖြတ်ဖို့ ဝန်လေးခဲ့ကြ၏။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဂျူးများသို့ မိမိတို့အနေဖြင့် မိမိယုံကြည်ခြင်းကို ဖော်ပြခြင်းသည် heretic မဟုတ်ပဲ ခရစ်ယာန်များ၏ ယုံကြည်ခြင်း သို့မဟုတ် ယုံကြည်သူ အသိုင်းဝိုင်းကို တိုက်ခိုက်လျှင် (သို့) ဂျူးဘာသာကို စွဲခေါ်ချိန်မှသာ heretic အဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းခံရကြသည်။

Isabella ဘုရင်မလက်ထက် စပိန်နိုင်ငံတွင် အီရေးဘဲလ်လူမျိုးများ ထွက်ပြေးရသောအချိန်နောက်ပိုင်းတွင် ဂျူးများမှ ဆင်းသက်လာသော Catholic ယုံကြည်သူများအပေါ်ထိ တိုက်ခိုက်မှု ရောက်ရှိသည်။

၁၃၁၅ နှောင်းပိုင်းချိန်တွင် မက်ဒရစ်မြို့လယ်၌ လူပေါင်းအယောက် ၂၀ တို့သည် မိမိတို့တရားအရပ် (synagogue) ထဲတွင် ဆရာ Robi တယောက်နှင့် ဝတ်ပြုခြင်းပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း။ ထိုသို့မိုးဖာလာဘာသာကို ပြန်လည်သက်ဝင်ယုံကြည်သောသူများကို အာဏာပိုင်များထံသို့အပ်ကာ အချို့ကို သတ်ဖြတ်ကြသည်အထိ ပြုလုပ် ကြသည်။

ထိုသူတို့ကို မိမိတို့ရဲ့ နေထိုင်ပြုလုပ်နေကြ မသန့်ရှင်းသော အစားစာဖြစ်သည့် ဝတ်သားမစားခြင်း၊ henna ကျင့်သုံးခြင်း၊ Moorish သီချင်းများ သီဆိုခြင်း (သို့) အာရာဗြကျမ်းဟောင်းများကို ပိုင်ဆိုင်ခြင်း စသည်တို့အားဖြင့် အပြစ်ရှာဖွေကြပါသည်။

“အာရာဗျ-ကျမ်းစာရွက်မှုဟောင်းများ”ကို လက်ဝယ်ပိုင်ဆိုင်မှုတွင် ဟီဘူးကျမ်းလိပ်များ လည်း ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထိုဟီဘူးကျမ်းများထဲတွင် ဓမ္မဟောင်း (သို့) ဓမ္မသစ်သမ္မာကျမ်းများ ပါရှိခဲ့သည်။ ဒီနေ့ ချိန်ခါအထိ ဖန်တီးမှုနှင့် မောက်မှာမှု အမြားအပြားကို ဂျူးဆန့်ကျင်သူများအလယ်၌ ဆက်လက်ရှိနေဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။

နပျိုသော ဂရိစစ်နိုင် အလင်္ကာ ဘေးက မိမိကျူးကျော်ထားသမျှ ဒေသတိုင်း၏ နေရင်း ဘုရားများနှင့် ဝိုးရာ များကို ထိန်းသိမ်းထားကာ တည်ရှိပြီးသော သူ၏ ဟိုင်ရာချီ ဥပဒေများနှင့် အုပ်ချုပ် လူတိုင်း သူ့ဘက်သို့ သွပ်သွင်းခဲ့လေသည်။ (P-26)

“ မြို့ကြီးအများစုတို့တွင် Hellenism ကို လက်ခံကြကာ တိုင်းဒေသရှိ ရှေးပညာရှိတို့သည် ဂရိ (Koine) ဘာသာကို ဘုံစကားအဖြစ်အသုံးပြုခဲ့ကြ၏။ စီးပွားရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာများကို ဤဘာသာ၌ ပြဋ္ဌာန်းထားကြ၏။ ဓမ္မဟောင်းနှင့် ဓမ္မသစ်တို့ အပါအဝင် စာအုပ်စာပေမြောက်များစွာကိုလည်း ဒီဘာသာဖြင့် ရေးသားခဲ့ကြသည်။ ဂရိ ဗိသုကာပညာရှင်တွေ ဂရိဗိသုကာဆရာ၊ ပန်းပုဆရာ၊ လက်မှုပညာရှင်များနှင့် ရွှေထည်ပြုလုပ်သူများက သူတို့၏ လက်ရာ တံဆိပ်များကို Apennines မှ Himalayas တိုင်အောင် ကျန်ရစ်စေခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဂရိစတိုင် စိန်ရွှေ၊ ရတနာများကို စိုက်ဘေးရီးယား တလျှောက်တွင် စွဲထားကြပြီး၊ အိန္ဒိယ တိုက်နယ်များတွင် ဂရိရော ဝတ်ဆင်ထားသည့် ဗုဒ္ဓ ပံပွားတော်များကို အလှအပအဖြစ် ဝတ်ဆင်ထားကြပါသည်။ ဟေလဲနစ် နိုင်ငံများသည် အလွန်ကောင်းမွန်သော ဘုံစကား၊ ဝိုးရာ ဓလေ့များနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးများ ရှိခဲ့ခြင်းကြောင့် ရာစုနှစ် ကြာကြာရှင်သန်ခဲ့လေသည်။

ကျမ်းစာကျောင်း ဆဲမိနာရီများတွင် ဂရိ Koine နှင့် ဟီဘူးစာများဆက်လက်သင်ကြားကြသည်။ ကျမ်းစာထဲ ရှိ ဟီဘူးစာသည် Shephardic (သို့) ဗိမာန်တော် ဟီဘူးစာဖြစ်ပြီး ယခုလက်ရှိ အီစရေးအဲလ်၌ အသုံးပြုထားသော စကားသည် ဂျာမနီမှလာသော Ashkenazi ဟီဘူးစာဖြစ်သည်။

Yahweh သည် သူ၏ အကြံအစည်တော်မြတ်အောက်တွင် ဓမ္မဟောင်းကျမ်းကို ဂရိဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုခွင့်ပေးထား၏။ ထို့ပြင် ဓမ္မသစ်ကျမ်းများကို နားလည်လွယ်ကူရအောင်ဆိုပြီး ဂရိဓမ္မသစ် ကျမ်းများကို ထိန်းသိမ်းထားခဲ့ပါသည်။ ဘယ်အချိန်အခါမှ မူရင်း ဂရိဓမ္မသစ်ကျမ်း မရှိခဲ့သလို Septuagint ဓမ္မဟောင်းကျမ်းကို အခြေခံထားသည့် မူရင်း ဓမ္မသစ်ကျမ်း လည်း မရှိခဲ့ပါ။

ဤခေတ်ဤချိန်ခါ၌ အင်္ဂလိပ်စာသည် ကမ္ဘာသုံး စကားဖြစ်လာသည်။ အမေရိကများအနေဖြင့် တခြား ကမ္ဘာနိုင်ငံအားလုံးထက်ပင် သမ္မာကျမ်းစာကို ပို ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း ယားဝေး နာမတော်မြတ်နှင့် သူ၏ သမ္မာတရားများ ပိုမိုသိရှိလာနိုင်အောင် ဆထက်ထမ်းပိုး ပါဝင်လုပ်ဆောင်ဖို့ လမ်းပြပေးပါသည်။

ယနေ့တွင် ဟီဘူးစာ ဓမ္မသစ်ကျမ်းဆို မရှိပါသော်လည်း သမိုင်းအထောက်ထားအရ မူရင်းဓမ္မသစ်ကျမ်း များတွင် ယားဝေးနှင့် သူ၏သားတော် ယားစွားတို့ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ဒါကြောင့်မို့ ကျွန်ုပ်တို့ ဂရိဓမ္မသစ်ကျမ်း ကို ဘယ်ကဘယ်ပုံ ရရှိကြောင်းနှင့် သန့်ရှင်းသော နာမတော် ဂရိသို့၎င်း၊ ထိုမှတဆင့် အင်္ဂလိပ်သို့၎င်း ပြောင်းလဲလာပုံကို တွေ့မြင်ခဲ့ရပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ယားဝေးက သူ၏ နာမတော်သည် ထာဝရဖြစ် မပြောင်းလဲကြောင်း။ ထိုအမည်သည် အစဉ်ငါ့အမည် ဖြစ်၏။ လူမျိုးအစဉ်အဆက်မပြတ် ငါ့ဘွဲ့နာမဖြစ်၏။ (ထွက် ၃:၁၅) ထို့ကြောင့် ကိုယ်တော်၏ အမည်ဟာ ဘယ်ဘာသာစကားနှင့်မှဖြင့် ပြောင်းလဲ မရနိုင်ပါ။